

Medunarodni dan pismenosti

OŠ "August Cesarec" Ivankovo
Prezentaciju izradila: Jasenka Tisucki, prof.
8. rujna 2022.

Međunarodni dan pismenosti

- obilježava se 8. rujna
- podsjeća na važnost pismenosti u svijetu
- ukazuje na problem nepismenosti koji još postoji
- odgovara na pitanje Što znači biti pismen?

Hrvatska tropismena kultura

- Hrvati su u srednjem vijeku pisali trima pismima: latinicom, glagoljicom, hrvatskom ćirilicom

Latinica

- **prvo hrvatsko pismo, Hrvati su ga zatekli na ovim prostorima prilikom doseljenja**
- **latinicom su pisali tekstove na latinskom i hrvatskom jeziku**
- **mnoštvo je sačuvanih spomenika koji tome svjedoče**
- **Šibenska molitva, Red i zakon sestara dominikanki, Korčulanski lekcionar**

Glagoljica

- dolaskom Ćirila i Metoda Hrvati upoznaju glagoljicu
- uglata glagoljica - hrvatski tip glagoljice
- sačuvani dokumenti datiraju iz 11. stoljeća, ali glagoljica je prema povijesnim zapisima bila u uporabi od 9. stoljeća
- Bašćanska ploča - najznačajniji spomenik hrvatske pismenosti
- pisana je hrvatskim jezikom na glagoljici
- Vinodolski zakonik, Valunska ploča, Misal kneza Novaka

Hrvatska ćirilica

- u uporabi je od 12. stoljeća
- Hrvati su ćirilicu prilagodili svojim potrebama
- zabilježeno je više naziva bosančica, hrvatska ćirilica, hrvacko pismo i poljičica
- Povaljska listina i Poljički statut

Glagoljica			Ćirilica		Ime slova	Trans-literacija	Čita se kao
Obla	Uglata	Brojevnaj vrijednost	Slovo	Brojevnaj vrijednost			
Ⳛ	ⳛ	1	а	1	azъ	a	a
Ⳝ	ⳝ	2	б	—	buky	b	b
Ⳟ	ⳟ	3	в	2	vêdê	v	v
Ⳡ	ⳡ	4	г	3	glagoljо	g	g
Ⳣ	ⳣ	5	д	4	dobrê	d	d
ⳤ	⳥	6	е	5	estъ	e	e/je
⳦	⳧	7	ж	—	živêti	ž	ž
⳨	⳩	8	ѕ	6	zêlo	з	dz
Ⳬ	ⳬ	9	з	7	zemli	z	z
ⳮ	⳯	10	и	10	iže	ï	i/j/ji
⳱	Ⳳ	20	и	8	i	i	i/j/ji
⳴	⳵	30	(ћ)	—	đerv	ĝ/ĵ	g'/j
⳷	⳸	40	к	20	kako	k	k
⳺	⳻	50	л	30	ljudie	l	l/lj
⳼	⳽	60	м	40	myslite	m	m
⳿	⳾	70	н	50	našъ	n	n/nj
⳿	⳿	80	о	70	onъ	o	o
⳿	⳿	90	п	80	pokoi	p	p
⳿	⳿	100	р	100	гъci	r	r/rj
⳿	⳿	200	с	200	slovo	s	s
⳿	⳿	300	т	300	tvгъdo	t	t
⳿	⳿	400	уѣ	400	ukъ	u	u

Izvor:
<http://www.croatia.hr/hrvatskapisma/u/sporednatabpis>